

CBAM: van lastendruk naar impact

Verbeteringen en zorgen te verwerken voor de implementatie van CBAM per 1 januari 2026

FME Position paper, mei 2025

Inleiding

De industrie wil en moet in 2030 55% minder CO₂ uitstoten en in 2050 klimaat neutraal zijn, conform het klimaatakkoord van Parijs. Om deze klimaatdoelen te halen en onze Europese industrie internationaal te kunnen laten concurreren is een economisch gelijk speelveld een harde randvoorwaarde voor succes.

De industrie, waaronder staal- en aluminiumproducenten, moeten emissierechten kopen in het EU-ETS (*European Emissions Trading System*). Doordat de hoeveelheid rechten jaarlijks afneemt stijgt de CO₂ prijs en dwingt dit systeem de industrie om steeds minder CO₂ uit te stoten. Om een gelijk speelveld te garanderen voor producten die Europa importeert is het CBAM (*Carbon Border Adjustment Mechanism*) ingevoerd. CBAM moet er per 1 januari 2026 voor zorgen dat ook importeurs van staal- en aluminiumproducten een CO₂-heffing betalen die gelijk is aan de CO₂ prijs van EU-ETS.

FME steunt daarom het CBAM, dat klimaatkosten voor producenten en importeurs gelijktrekt.

FME heeft wel zorgen over de uitvoering die vooral mkb-bedrijven raakt.

Kosten ETS minimaal gelijk aan CBAM

De heffingen van CBAM bereiken pas na een aantal jaar hetzelfde niveau als het EU-ETS systeem. Pas dan is er sprake van een volledig gelijk speelveld tussen import en productie van staal- en aluminiumproducten. Het is om die reden onverstandig om de vrijstellingen voor de aankoop van emissierechten voor staal- en aluminium van het EU-ETS versneld af te bouwen.

FME tevreden over hogere drempel van 50 ton CO₂

Direct na de introductie van CBAM eind 2023 heeft FME forse kritiek geuit bij de Tweede Kamer en Europese Commissie over de zeer lage drempel van 150 Euro per zending. Hierdoor vielen onnodig veel mkb-bedrijven onder CBAM. FME is positief dat de Europese Commissie nu voorstelt de drempel te leggen op 50 ton CO₂. Daarmee wordt een groot kritiekpunt van FME opgelost. Van de circa 12.000 Nederlandse bedrijven die onder CBAM vielen blijven er na 1 januari 2026 tussen de 1000 en 1500 over¹. De Europese Commissie meldt dat daarmee nog steeds 99% van de CO₂-emissie gekoppeld aan staal en aluminium import wordt afgedekt.

FME is positief over de hogere drempel maar betreurt het feit dat de Europese Commissie niet direct een veel hogere drempel heeft ingesteld. Hiermee zou voorkomen zijn dat alleen al in Nederland 10.000 mkb-bedrijven nodeloos onder CBAM vielen, en nu wel kosten gemaakt hebben. FME is ook kritisch op het streven van de Europese Commissie om 99% van de CO₂ op geïmporteerd staal en aluminium af te dekken met CBAM². De balans tussen een hogere CO₂ dekking en administratieve lasten voor mkb-bedrijven moet leidend zijn. Bij een doelstelling van bijvoorbeeld 98% CO₂ emissie

¹ <https://www.emissieautoriteit.nl/actueel/nieuws/2025/04/15/cbam-geen-rapport-meer-indienen-als-de-jaarlijkse-import-minder-is-dan-50-ton>

² https://taxation-customs.ec.europa.eu/carbon-border-adjustment-mechanism_en#latest-developments

zijn nog minder mkb-bedrijven nodig. FME zou bij nieuwe wetten en regels graag zien dat via een impact assessment wordt bepaald waar de balans tussen milieuwinst en economische kosten ligt.

CBAM-restitutie bij export nodig

Europese bedrijven die staal- en aluminiumproducten importeren om te bewerken en exporteren naar niet-EU landen kunnen hun betaalde CBAM-heffing straks niet terugkrijgen. Deze kosten moeten zij dus doorbelasten aan de klant, waardoor handel via de EU duurder wordt. Het is dan bijvoorbeeld voor een bedrijf in het Verenigd Koninkrijk aantrekkelijker CBAM-goederen direct uit Turkije te importeren en zelf te bewerken of dat in Turkije te laten doen. Nederlandse en andere Europese bedrijven missen zo omzet en het bedreigt ons internationaal concurrentie vermogen. FME dringt erop aan dat CBAM bij export gerestitueerd kan worden, of dat bedrijven worden uitgezonderd van het betalen van CBAM-heffing als zij kunnen aantonen dat producten hier worden bewerkt om te worden geëxporteerd naar niet-EU landen.

Uitbreiding scope

De Europese Commissie wil het aantal producten dat onder de scope van CBAM valt fors uitbreiden, zodat ook daar een gelijk speelveld ontstaat. FME begrijpt deze logica maar adviseert dit pas te doen als het CBAM-systeem, inclusief het betalen van de heffingen, bewezen heeft goed te functioneren. Een logisch moment is vanaf 2028, omdat er dan twee jaar ervaring is opgedaan. Bedrijven waarvan producten nieuw in de scope gaan vallen moeten voldoende tijd krijgen om zich voor te bereiden. Sommige bedrijven willen de CBAM-heffingen ontwijken. Een voorbeeld is dat bedrijven in China hun producten aanpassen om net buiten het CBAM te vallen³. Dit is ongewenst voor het milieueffect. Een gelijk speelveld betekent dus ook goede handhaving van regels, waarvoor voldoende middelen moeten zijn in alle Europese landen.

Europese verbeteringen

FME bepleit dat de voorgestelde aanpassingen, in ieder geval de nieuwe drempel van 50 ton CO₂, vóór de zomer van 2025 worden aangenomen door de Europese Raad en het Europees Parlement. Dan kan Europa per 1 januari 2026 verstandig en doelmatig aan de slag met het reduceren van CO₂ op staal- en aluminiumproducten, en het in herstellen van een globaal gelijk speelveld voor de Nederlandse industrie. We roepen de Nederlandse overheid op om bedrijven die straks niet langer onder CBAM vallen vrij te stellen van de registratiefase tot eind 2025, vooruitlopende op het Europese besluit over de 50 ton drempel.

Gebruikte bronnen:

C.I.E.P, A Game of Jenga with European Industry	02/25
Eurofer, Paper on improvements on CBAM	01/25
FME: Drie voorstellen voor verbetering CBAM en lastenverlaging MKB	02/25
Europese Commissie press release aanpassingen CBAM	02/25
CBAM update/implementatie pagina van EC/EU	03/25
Fit For 55	2025
Langetermijnstrategie klimaat 2050	2025
Nea	2025

³ <https://ciep.energy/publications/publication/a-game-of-jenga-with-european-industry>

